

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Προπληρωτέα

Εν Ελλάδι. . . . Δρ. 10
Εν τῇ ἀλλοδαπῇ. . . Φρ. 20

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΕΒΔΟΜΑΣ»

Ἐν ὁδῷ Μουσίου ἀριθ. 6.

Ἐκαστὸν φύλλον τιμᾶται
λεπτῶν 20.

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡμερολόγιον.
Ἐπὶ τῶν ἐνεστῶτων.
Πέραν τοῦ Ἰσθμοῦ (Καλάβρυτα καὶ Ἀγ. Λαύρα).
Ὁ ναὸς τοῦ Νικητοῦ.
Δόξα καὶ Ἔρως (Μυσιστόρημα).
Ἔργα καὶ ἡμέραι.
Φιλολογικά, ἐπιστημονικά, καλλιτεχνικά.
Ἀφρικανὴ Βασίλισσα.
Ἀπαντήσεις ἀνερωτήσεων. (Καὶ ἄλλος κληρονομός τοῦ Βίκτωρος Οὐγώ. — Ἀφρικανικαὶ φιλοφρονήσεις. — Ποίαν ἰδέαν ἔχουν οἱ ἰθαγενεῖς τοῦ Κόγκου περὶ ἀτμοπλοίου. — Ἀνέκδοτα τοῦ Γερου τοῦ Μωριά).
Πνευματικαὶ ἀσκήσεις. — Αὐσις — Αὐται.
Ἀλληλογραφία.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Κλήμης τὸς Ῥώμης καὶ Πέτρου Ἀλεξανδρείας ἱεροκάρτερων [ὁ Κλήμης ἐτελεύτησε μαρτυρικῶς περὶ τὸ 100 ἔτος, ὁ δὲ Πέτρος ἐτεμήθη τὴν κεφαλὴν τῷ 311].
ΙΣΤΟΡΙΑ. 1826. Οἱ ἐξ Ἀραβώδης ἀποτολήσαντες νὰ φύγωσι καταδιώκονται ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΕΣΤΩΤΩΝ

Τὸ Σερβοβουλγαρικὸν δράμα ἂν δὲν ἐτελείωσεν, ἐγγίζει ἤδη εἰς τὸ τέρμα τοῦ οἱ θεαταὶ ἐτοιμάζουσι τὰς ἀποσκευὰς τῶν πρὸς ἀναχώρησιν, προξενούντες τὸν συνήθη περὶ τὰ τέλη τῆς παραστάσεως θόρυβον, ὅστις ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐκλαμβάνεται ὡς πολεμικὸς ὀργασμός. . . . Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ κεχυμένοι ὑποβολεῖς μετ' ὀλίγον θὰ ἐρησυχάσωσιν εἰς τὰς ἐστίας αὐτῶν, ὅπως δεόντως παρασκευασθῶσι δι' ἄλλας τραγωδίας καὶ κωμωδίας.

Ὁμολογούμενως, οὐδεὶς ἐπίστευε, καὶ περισσώτερον παντός ἄλλου ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο τῆς ποιητικῆς διπλωματίας ἔργον ἦθελε τόσον ταχέως τελειώσῃ ἢ ἐπὶ τὸ κυριολεκτικώτερον καταστραφῇ. ἄλλ' ἂν τὸ ἔργον ἦτο σύντομον δὲν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι καὶ τὰ συμπεράσματα εἴνε ὀλίγα. Ἀπειναντίας μάλιστα, μέγιστα καὶ διδακτικώτατα τὰ ἐκ τοῦ πολέμου τούτου πορίσματα, ἰδίως τοῖς ἀμέσως ἐνδιαφερομένοις.

Τὴν πρώτην καθ' ἣν ἀφίκετο ἡ ἀπροσδόκητος ἀγγελία τῆς εἰς τὴν Φιλιππούπολιν εἰσβολῆς τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βουλγαρίας, ἦν τόσον καλλιτεχνικῶς νυδόκησεν ἢ διεύθυνσις τῶν «Illustrated London news» νὰ ἐκθέσῃ εἰς τὰς σελίδας τῶν πάντες καὶ ἰδίως οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Σέρβοι ἐξεπλάγησαν καὶ ὁμολογοῦμεν ὅτι ἐν Ἑλλάδι ἀκριβῆς ἰδέαν τῆς σημασίας τοῦ τολμήματος τούτου διὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς κοινῶς δὲν εἰχομεν, ὁ τύπος ὅμως ἔσπευσε διὰ διαφόρων ἄρθρων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον καταλλήλων νὰ φωτίσῃ τὴν κατὰ σύστημα ἀφώτιστον, ὑπὸ τῶν καθήκον πρὸς τοῦτο ἔχόντων, διαμένουσαν ἑλληνικὴν κοινωνίαν.

Καὶ ἡ «Ἐβδομάς» μετὰ τῶν ἄλλων, ἐδημοσίευσεν πρὸς τοῦτο σειρὰν ἄρθρων ἐν ἵπτοις συντεταγμένων περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν Βουλγάρων, καὶ τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτῶν ἐν τῇ Κάτω Μοισίᾳ, περὶ τῆς σχέσεως αὐτῶν πρὸς τοὺς Ἕλληνας τοῦ Βυζαντίου, περὶ τῆς ἀγρίας αὐτῶν φύσεως, περὶ τῆς ἥττης τῶν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Αὐτοκρατόρων καὶ στρατηγῶν, περὶ τῶν σημερινῶν ἀξιώσεων τῶν καὶ περὶ πλείστων ἄλλων σχετικῶν ζητημάτων.

Αἱ ἐργασίαι αὗται παντὸς τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου δὲν ἦσαν ἀκαρποὶ εἰς αὐτὴν δὲ κατὰ τὸ πλεῖστον ὀφείλεται ὁ τὸν θαυμασμὸν τῶν ἀμερολήπτων κινήσας ἐνθουσιασμός, ὅστις ἐπέφερε τὴν θαυμασίαν ἐπιτυχίαν τῆς ὑπὸ τὰ ὄπλα προσκλήσεως τῶν ἐφ' ὧν καὶ ἐπιστράτων καθ' ὅλου, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ὑπερέβη τὰς 50 χιλιάδας.

Ἡ ἐπιστράτευσις ἦτο τὸ κοινὸν σημεῖον ἐνεργείας Σέρβων καὶ Ἑλλήνων, ὅπερ, σκοποῦν εἶνε νὰ ἐξετάσωμεν, ἂν ἔνα κα ἀμοιβαίως συμφωνίας ἢ ὁμοίας ἀνάγκης συγχρόνως σχεδὸν ἐξεδηλώθη.

Ἐκτοτε οὐχὶ τὴν αὐτὴν, ἀλλὰ παράλληλον, ἂν μὴ ἀλλοίαν, διεύθυνσιν ἔλαβον αἱ Σερβικαὶ καὶ Ἑλληνικαὶ ἐνέργειαι.

Οἱ Σέρβοι προηγήθησαν, ἐπολέμησαν, ἐνίκηθησαν. Οἱ Ἕλληνες . . . παρασκευάζονται. Ἰδωμεν ἂν, ἡ φυσικὴ ἄλλως τε ἔνεκα τῆς ἀπρονοησίας τῶν ἐκαστοτεκυβερνήσεων, βραδύτης αὐτῆς, ἥτις, ἐὰν ἡτύχουν οἱ Σέρβοι θὰ ἦτο ἐπιβλαβής, τώρα, ὅτε ἡτύχησαν, δὲν θ' ἀποβῇ ωφέλιμος, καὶ ἂν ὁ ἐνθουσιασμός, ὅστις οὔτε ὑπάρχει πλέον οὔτε εἶνε ἴσως ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ, δὲν θ' ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν λειτουργίαν τῆς ὀρθῆς καὶ ἐπὶ προχείρων παραδειγμάτων στηριζομένης κρίσεως.

Οὕτως ἀντὶ νὰ ἐξετάσωμεν, ἂν ἡ Ἀγγλία μόνη ἢ ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς Ῥωσίας προέτρεψαν τὸν ἐξ Ἑσπείας λοχαγόν, ὅστις διὰ δύο ἐπιτυχῶν λογαρχασιῶν μετεμορφώθη εἰς «λέοντα τῆς Σιλβνίτσας», νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν μέχρι Φιλιππουπόλεως κατακτητικὴν ἐκδρομήν, ἢ δὲ φαινομένη διαφωνία σκοπεῖ τῆς συνδιασκέψεως τὴν ματαίωσιν, ἂν ἡ Ἀγγλία θὰ ἐξακολουθῇ πιστεύουσα εἰς τὴν μέχρις ἀλλαγῆς τοῦ θρησκευματος ἐξαγγέλιευσιν τῆς Βουλγαρίας, ἂν ἡ Ῥωσία θὰ ἐξακολουθήσῃ, ἀληθῶς ἢ μὴ, ἀντιπράττουσα εἰς τὴν

πρόδοσιν ἐθνικότητος, ἣν ἀνέστησεν, ἐξέθρεψεν, ἐξώπλισεν καὶ ἐξήσκησεν, ἂν ἡ Γερμανία χάριν τῆς Αὐστρίας θὰ ἐγκαταλείψῃ ἕνα γερμανὸν ἡγεμόνα καὶ πρᾶκτορα τῆς γερμανικῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ πολιτικῆς, ἂν ἡ Αὐστρία αὕτη, ἢ καὶ ἐκ Σλάβων ἀποτελουμένη θὰ ἐγκαταλείψῃ μέχρις ἐσχάτων τοὺς ἐν μέρει ὁμοφύλους τῆς, ἂν ἡ Τουρκία θὰ ἐξακολουθῇ ἀνεχομένη νὰ ἐμπαίζεται, ἂν ἡ θεωρητικὴ Γαλλία θὰ ἐξακολουθῇ ἐπικροτοῦσα εἰς τὴν ἐφαρμογὴν δῆθεν τοῦ δόγματος τῶν ἐθνικοτήτων, ὅπερ ἐνθ' ὅσον ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς ἐν Εὐρώπῃ Ὀθωμανούς, ἀγνοοῦμεν διατί ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς ἐν Εὐρώπῃ Τατάρους, οἵτινες εἶνε οἱ ὑπὸ πάντων εὐνοούμενοι Βούλγαροι, ὡς ἱστορικῶς εἶνε ἀποδεδειγμένον. . . ἀντὶ ἀκόμη νὰ ἐξετάζωμεν, κατὰ πόσον, ἢ τοὺς Σέρβους βλάβασα μὴ ἀμέσως ἐνέργεια πρὸς κατάληψιν, εὐθὺς μετὰ τὸ τὸλμημα τῆς Φιλιππουπόλεως, τῶν γειτονικῶν βουλγαρικῶν διαμερισμάτων, ἐβλάψεν καὶ ἡμᾶς, μὴ καταλαβόντας ὅπως-ὅπως τὰ οὐ μόνον ἀνήκοντα ἀλλὰ καὶ ἐπιδικασθέντα ἡμῖν μέρη, ἀντὶ νὰ ἐξετάζωμεν καὶ νὰ δαπανῶμεν τὴν μελάνην μας, καὶ τὰς ἀπαραιτήτους συζητήσεις μας εἰς ταῦτα, ἰδὲν θὰ ἦνε ἄρα γε πρακτικώτερον καὶ σωτηριωδέστερον—γνωρίζοντες ὅτι ὁ στρατιωτικὸς ἡμῶν ὀργανισμός εἶνε ὁμοίως ἀτυχῶς τῷ τῆς Σερβίας, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τοῦ στρατοῦ ἡμῶν εἶνε ἴσος τῷ τῶν Σέρβων, ὅτι οἱ ἀντίπαλοι ἡμῶν εἶνε πολυαριθμότεροι καὶ οὐχὶ ἀπολεμώτεροι τῶν ἀντιπάλων τῶν Σέρβων, ὅτι χρήματα καὶ προμηθείας δὲν ἔχομεν πλείους τῶν τῶν Σέρβων—νὰ σκεφθῶμεν συνετῶς καὶ νὰ ἀποφασίσωμεν μεμετρημένως ἂν ἡ ἀνδρεία μόνη καὶ ἡ πανθομολογουμένη ἑλληνικὴ φιλοτιμία καὶ ἐθελουσία ἀρκούσιν, ὅπως ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν ἂν μὴ ἡμερῶν μεταβάλλωσι τὸν γεωργικόν, ἐμπορικόν καὶ βιομηχανικόν πληθυσμὸν εἰς πολαιμιστὰς καὶ δὴ κατακτητὰς, καὶ ἂν συμφέρῃ, νὰ ἐξακολουθῶμεν ἀκόμη λησιμονοῦντες, ὅτι ὁ ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι κατ' ἐξοχὴν λαὸς ναυτικὸς, θριαμβεύσας, ὁσάκις ἐνεπιστεύθη τὰς τύχας τοῦ εἰς Ἑύληναι τείχη;

Κρατήσατε ἱκανὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις πρὸς ἀμυνὰν τῶν ἀτυχῶς δυσπροφυλάκτων ὁρίων μας καὶ ἐμπιστευθῆτε τὴν τύχην τῆς πατρίδος εἰς τὰ θαλασσοπόδρα. . . . Τίς οἶδε! ἴσως ποτὲ καὶ οἱ ὁμοφύλακες συναντήσωσι νικηφόροι καὶ ἐξ ἀντιθέτου ὁδοῦ τοὺς ναύτας, καὶ ὑπὸ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν θόλον ἀκούσωσι τὴν ἀπ' αἰῶνων ἐν ὀνείροις μόνον ἀκουομένην μεγάλην λειτουργίαν.

Παρασκευὴ 22 Νοεμβρίου.

ΠΕΡΑΝ ΤΟΥ ΙΣΘΜΟΥ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Θ.

Καλάβρυτα.

Ἡ ὁδός, ἡ ἀγούσα ἀπὸ τοῦ χωρίου Σόλο ἀχρι τοῦ Ξηροκάμπου, καὶ ἡ νηολούθησα καὶ νῦν φθάσω εἰς τὴν πόλιν τῶν Καλαβρυτῶν, εἶναι ἀκντηρήτως μία τῶν κινδυνωδεστάτων καὶ μάλλον ἀποκρήμων τοῦ Κράτους. Πολλοὶ ἀμφιβάλλω ἐὰν δύναται ν' ἀξιώσῃ καὶ τοῦ ὀνόματος τῆς «ὁδοῦ». Κατὰ τὴν μικρὰν πορείαν μου ἔσχον πολλάκις τὴν θλιβερὰν ἀφορμὴν νὰ μελετήσω ἐπὶ τῆς πληρεστάτης ἐγκαταλείψεως, εἰς ἣν ἔβλεπον τὸν τόπον, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ μέγα κεφάλαιον τῆς συγκοινωνίας. Ἀλλ' ἡ ἀπὸ Σόλο εἰς Καλάβρυτα, διὰ τοῦ Ξηροκάμπου, τρίτος, δι' ἧς καὶ μόνος συγκοινωνοῦσιν οἱ κάτοικοι, προκαλεῖ εὐλογον ἐκρηξίν ἀναγκησέως. Πεπατημένη ἐπὶ τῆς ἀποκρήμου πλευρᾶς ὁρος σχεδὸν καθέτου, ἔχει ἐνιαχοῦ πλάτος 1 1/2—2 1/2 σπιθαμῶν. Κάτω εἶναι ἀβυσσος· ἐμπροσθεν κρημνός, ὅπισθεν κρημνός, βράχος ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς καὶ βράχος κάτω. Τὸ καταπεποιημένον ὑποζύγιον ἀναστέλλεται ἐνίοτε ἐντρομον, ὁ δὲ ἀναβάτης πηδᾷ μετὰ σπουδῆς κάτω καὶ ἐξακολουθεῖ περὶ ἀναρριχώμενος ἐπὶ τῆς ἀβάτου τρίβου. Κατὰ στιγμὰς ἡσθάνομαι δικαίαν ἀνησυχίας, συνεχῶς δὲ ἐκπληξίν ἐπὶ καταστάσει, μαρτυροῦσα ἀσύγγνωστον ἀδιαφορίαν. Κατ' ἀσέληνον νύκτα ἀμφιβάλλω ἐὰν ἡ τρίβος ἦναι βατὴ, βεβαίως δὲ θὰ ἦναι ἀβατος ἐν ὥρᾳ χειμερινῇ. Καὶ ὅμως αὕτη εἶναι ἡ μόνη ὁδός, δι' ἧς συγκοινωνεῖ ὁ δῆμος πρὸς τὴν πρωτεύουσιν τῆς Ἐπαρχίας.

Ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς θέσεως, ἐνθα λήγει ἡ τρίβος καὶ ἀρχεται ὁ Ξηροκάμπος, ἀχρι τῶν Καλαβρυτῶν, ἡ ὁδός εἶναι μὲν ἀνώμαλος, δὲ ἀναγκάζει ὁμως τὸν ὁδοιπόρον νὰ προσεγγίῃται διαρκῶς, ἐπικαλούμενος τὴν ἀρωγὴν τοῦ Θεοῦ κατὰ τῶν κινδύνων τοῦ δρόμου. Ἐν τῇ συνεχείᾳ τῶν σημειωμάτων τούτων θὰ λάβω καὶ πάλιν ἀφορμὴν νὰ λαλήσω περὶ τῶν ὁδῶν τῶν μερῶν, δι' ὧν διήλθον. Ἀ δυστυχῶς δὲν δύναμαι νὰ οἰωνισθῶ ἀγαθὰ. Συγκοινωνία δὲν ὑπάρχει, καὶ ἡ τοχὴν ὑφισταμένη εἶναι λίαν πλημμελής.

Εἰς τὰ Καλάβρυτα ἐφθασα τὴν μεσημβρίαν. Ἡ πόλις ἦγε τότε τὴν ἐτησίαν ἐμπορικὴν πανήγυριν τῆς. Φαῖδραι φωναὶ ἠκούοντο ἀνὰ τὰς ὁδοὺς, καὶ κινήσις ἀσυνήθης ἐκράτει πανταχοῦ. Οἱ χωρικοὶ τῶν δῆμων εἶχον κατέλθαι εἰς τὴν πρωτεύουσιν ὅπως ἀγοράσωσι καὶ πωλήσωσιν, ὁμολογῶ δὲ, ὅτι ἡ θέα τῶν ἀγροτῶν μετὰ τὴν ἀπείλιν αὐτῶν φρουρὰν, μετέφερον εἰς ἄλλους χρόνους κατὰ πολὺ ἐπιτηδειότερους εἰς τὴν διέγερσιν αἰσθημάτων ἀρενωπῶν. Ἡμῃν ἄλλως τε εἰς

τὰ Καλάβρυτα, ἀπείχον μικρὸν τῆς ἰσθμῆς καὶ ἐθνικῆς Λαύρας καὶ τοῦτο, δι' ἐμὲ τοῦλάχιστον, ἤρκει. Ἔστιν πρὸ τῆς θύρας μαγειρείου, ὅπερ μοι εἶχον συστήσει ὡς τὸ ἀριστον ξενοδοχεῖον τῶν Καλαβρυτῶν. Ἰπερθεῖ τῆς θύρας ἐκυμάτιζεν ὁθόνη, ἐφ' ἧς ἦτο γεγραμμένον «Ξενοδοχεῖον Ἀνεξαρτησία φαγητοῦ καὶ ὕπνου». Οὐδέποτε ἐγένετο μείζων σπατάλη εὐφημισμοῦ. Ἡρώτησα τὸν ξενοδόχον ἐὰν δύναται νὰ διαθέσῃ ὑπὲρ ἐμοῦ δωμάτιόν τι μ' ἀπάντησεν ὅτι ἔχει μὲν ἐν δωμάτιον, ἀλλ' εἶναι ἀκατοίκητον ἕνεκα τοῦ πληθους τῶν κοίτων. Ἡ εἰλικρίνεια μοι προῦξεν αἰσθῆσιν. Ἡρώτησα καὶ πάλιν ἐὰν ἔτρεχον τὸν κίνδυνον νὰ πληρώσω φόρον αἱματος ἐν ὥρᾳ μὴ γενικῆς ἐπιστρατείας, εἰσερχόμενος ἀπλῶς εἰς τὸ φοβερὸν δωμάτιον. Ὁ ξενοδόχος ἔστη ἐνδοιάζων, ἐπὶ τέλους δὲ μετὰ ὄρμον σκέψιν, ἀπεφάνθη ὅτι ἀφοῦ εἶναι ἡμέρα, οἱ κορῆοι θὰ σεβασθῶσι τὴν φρίσσουσαν ἡδὴ ἐπιδερμίδα μου. Δύο σαρακαὶ ἐνοχλήσεις, καθ' ὧν παλαίει συνεχῶς ὁ περιδεύων ἐν Ἑλλάδι, εἶναι οἱ μανδρὸσκυλοι καὶ οἱ κορῆοι. Παραλείπω ἐτέρους κινδύνους συναφεῖς πρὸς τὴν ἐντομολογίαν. Ἐν παλαιᾷ Κορίνθῳ μικροῦ δεινέσπαρσόν μου ὑπὸ ἀγρίων παιμενικῶν κυνῶν, καθ' ὧν οὔτε ἡ βράχος, οὔτε οἱ λίθοι, οὔτε ὁ κρότος τοῦ πιστολίου ἴσχυσε. Μοι συνέβη ἄλλοτε νὰ ἴδω τηλικαύτας στρατιάς κορέων, ὥστε νὰ λάβω εὐκρινῆ ἰδέαν τῶν στρατευμάτων, ἔτινα ὁ Ἑρῆς συνήγαγε πάλαι ποτὲ κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Τὰ κατηραμένα ζῦφια ἐπληθύνοντο ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, ἀναμνησθόντα, ἐν εὐρυτάτῃ μοίρᾳ, τὸ «αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ κατακυριεύσατε τῆς γῆς».

Ὡς πόλις τὰ Καλάβρυτα οὐδὲν παρουσιάζουσι τὸ ἄξιον παρατηρήσεως. Πρὸς ἀνατολὰς αἰρεται μεμονωμένος βράχος, ἐφ' οὗ οἱ Φράγχοι ἤγειραν φρούριον, ἔχνη τοῦ ὀπίου περισσώζοντα ἔτι. Τοῦ φρουρίου δεσπόζει ὁροσειρὰ «Τρέμουλας» καλουμένη. Πιθανὸς τὸ ὄνομα ἐδόθη ἐκ τῶν δὲ λα Τρεμουλῶν Φράγκων δυναστῶν τῆς χώρας. Ἀμφισβητεῖται ἡ ἀκριβὴς τοποθεσία τῆς πηγῆς, ἧς τὰ ὕδατα ἐλέγοντο προληπτικὰ τῆς λύσεως. Τὰ ἀρκετὰ κράσπεδα τῆς πόλεως ἀρδεύει ὁ Βουραϊκὸς ποταμός, ὅστις ἐκχειλίζων ἐνίοτε μεταβάλλει εἰς εὐρὺ ἑλος τὸ Καλαβρυτινὸν πεδίον. Μοι ἔδειξαν τὰ εἰρεπία τουρκικῶν τεμνίων, λουτήρας, καὶ πλείστον οἰκῶν, εἰς προῦχοντα Ὀθωμανοὺς ἀνηκόντων ποτέ. Μοι ἔδειξαν ἐπίσης καὶ τὰ εἰρεπία τῆς σχολῆς, ἐνθα ἐφοίτησε καὶ

ἐξεπαιδεύθη μέγα μέρος τῆς μεγάλης πολιτικῆς ἀριστοκρατίας τῆς ἐπαναστάσεως. Ἀληθῶς τοιαῦτα εἰρεπία κινῶσι τὸν σεβασμόν. Παρὰ τὰ καταβεβλημένα ἐκεῖνα τεῖχη ἐκάθηναι παῖδες, οὗς ἡ ἱστορία τῆς μεγάλης ἐπαναστάσεως ἐτίθλοφόρησε Νέστορας. Μαθήματα ὑπερτάτου πατριωτισμοῦ ἤχησαν βεβαίως ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ σχολείου. Ἀτυχῶς οἱ τοῖχοι ἦσαν ῥυπαροί. Δὲν ἐννοῶ διατί εὐλαβούμεθα οἱ νεώτεροι Ἕλληνες τὰ ἡρεπώμενα ἐκκλησιῶν, καὶ δὲν εὐλαβούμεθα τὰς ἡρεπώμενας σχολὰς τῆς ἐπαναστάσεως. Μήπως ἡ ἐκκλησία καὶ τὸ σχολεῖον δὲν ἦσαν καὶ δὲν εἶναι ἐξίσου τίμια θυσιαστήρια, καὶ μήπως ἀπὸ τῆς ἐνιαίας βάσεως τοῦ δικοῦρου τούτου θυσιαστηρίου δὲν ἐξεπέμφθη ὁ κεραυνός, ὁ κατασυντρίψας τὴν τυραννίαν;

Ἀπὸ τῆς μονῆς τῆς ἁγ. Λαύρας.

Δὲν ὑπάρχει Ἕλλην ἀγνοῶν τὸ ὄνομα τῆς ἱστορικῆς μονῆς, ἐφ' ἧς πνοὴ Θεοῦ κατήλθεν, ἐν μέσῳ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν, κατὰ τὴν ἱερὰν καὶ ἐθνικὴν ἡμέραν τῆς 25 Μαρτίου τοῦ 1821. Εἰς τὴν Λαύραν ἀνεβαπτίσθη τὸ δοῦλον ἔθνος. Θεῖον κήρυγμα καὶ πῦρ, ἀπὸ τῶν λόφων τῆς μονῆς ἐκπορευθέν, ἐφλέξε τὰ στήθη τῶν δούλων, ὕψωσε τὰς διανοίας, κατηύγαγε τὰ μέτωπα, καὶ ὥπλισεν τὸν Δαυὶδ τῆς Ἑλλάδος κατὰ τοῦ ἀπίστου Φιλισταίου καὶ τυράννου. Ἡ Λαύρα εἶναι ἡ Ἱερουσαλὴμ τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Ἡ ἐκκλησία τῆς εἶναι ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου, ἐνθα ἐλατρεῖται ἡ Ὁρθόδοξος καὶ ἡ Πατρίς, εἰς δεσμὸν μαρτυρικῶν ἐνωθεισῶν τὴν φοβερὰν νύκτα, καθ' ἣν ἐπιπτε τὸ Βυζάντιον. Τὸ ὄνομα τῆς Λαύρας ἀναμοχλεῖ τὴν συνείδησιν τοῦ Ἑλλήνου· ἡ θέα ὅμως τῆς ἐκκλησίας τῆς, πενιχρᾶς, ἐτοιμορρόπου, ἀκαθάρτου ἔτι, ἀποσπᾷ κραυγὴν ὀδύνης ἀπὸ τοῦ στήθους. Εἶναι λοιπὸν τοσοῦτον πτωχόν, τοσοῦτον ἐπιλήσμον τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, ὥστε νὰ θεωρῇ ἀπαθὴς καταρρέουσιν τὴν κιβωτὸν ἐκείνην, ὑπὸ τοὺς θόλους τῆς ὁποίας ὁ Παλαιὸν Πατῶν, ἀπόστολος ἐμπνευσμένος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας, τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν αὐτοῦ φέρων καὶ τὰ σύμβολα τῆς ἰσχύος Του κρατῶν ἐν χερσίν, ἀνήγγειλ-

λεν εἰς τοὺς γονυπετεῖς πολεμάρχους καὶ προῦχοντας τοῦ Μωρέως ὅτι ἡ χεὶρ τοῦ Θεοῦ ἠπλώθη ἡδὴ ἐπὶ τῆς κεφαλῇ τοῦ δούλου ἔθνους, καὶ ὅτι εἶναι θέλημα Θεοῦ ἡ ἀνάστασις τῆς Πατρίδος; Ἐνθυμοῦμαι τὴν νύκτα, καθ' ἣν ἐφθασα

τὸ πρῶτον εἰς Λαύραν, ἀγνώστος προσκυνητῆς τοῦ ἱεροῦ Σινᾶ τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Μόλις ἐβᾶδιζον ἐκ τῆς παραχῆς καὶ τῶν ἀθρόων συγκινήσεων, αἰτίνες ἐπληθύνον τὴν ψυχὴν μου. Διάστερον ἐξετείνετο ὑπεράνω τῆς μονῆς τὸ στερέωμα, καὶ ὁ Γαλαξίας, μὲ τὰς μυριάδας τῶν ἀστέρων αὐτοῦ, ἐφαίνετο στέφανον τὸν ἅγιον τόπον, ἐνθα τὸ πρῶτον ἤχησεν ἡ πρόσκλησις τῆς φυγάδος, ἀλλὰ παλιν ἠσάσθη τότε Ἑλευθερίας. Μόλις ὁ Γαλαξίας μοι ἐφάνη στέμμα ἀντάξιον νὰ περιβάλλῃ τὴν κορυφὴν τοῦ ἐγκαταλειμμένου ναύσκου, ἐν ᾧ, μετὰ τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐνανθρωπήσεως, ἔλαβεν ἀρχὴν καὶ τὸ μυστήριον τῆς Ἐθνικῆς Ἀναγεννήσεως. Εἰσῆλθον περιδεῶς εἰς τὸν περίβολον τῆς μονῆς. Τὰ γόνατά μου συνεχάρμυτον, καὶ πολλάκις ἐπίστα ἰσχυρῶς τὸ στήθος μου προσπαθὼν ματαίως νὰ καταστῇ τὴν ἀγαλιντὴν ἐπαναστάσιν, ἧτις ἐμαίνετο ἐνδον μου. Ἦτο ἡ ὥρα, καθ' ἣν οἱ μοναχοὶ ἐφαλλον τὸ ἀπόδειπνον. Ἀμυδρὸν ἐφῆγε φῶς ἐντός τῆς νεομήτου τῆς μονῆς ἐκκλησίας, εἰς τὰς θέσεις δ' αὐτῶν τεταγμένοι προσήκοντο οἱ μοναχοί, ἐν μέσῳ τῆς βαθυτάτης καὶ μυστηριώδους σιωπῆς τῆς ἐκκλησίας. Ἰδὼν ἐξήλθον τὴν τυχὴν των! Γαληναιοὶ ἐν μέσῳ τῆς τρικυμίας τοῦ βίου, μὴ ἔχοντες ἀφορμὰς νὰ μισῶσιν, ἀγαπῶντες ἀνεκινῶν νὰ ἴδωσιν ὑπό- σον κίβδηλοι εἶναι οἱ ἄνθρωποι, ἐμπνεόμενοι ἐκ τοῦ ὑπερτάτου καὶ ἀναλλοιώτου Ἀγαθοῦ, βιοῦσι βίον θεωρητικόν, καὶ ἀπὸ τῆς ἀκρας τῆς ἀκτῆς θεωροῦσιν, ἐν ἀσφαλείᾳ, τὸ ἀσθενὲς σκάφος ἡμῶν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ καταγεμαζόμενον εἰς τὸ εὐρὺ πέλαγος τῆς ζωῆς. Εὐτυχῇ ἐθεώρησα τὴν συμπτωσιν, ὅτι εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰσῆλθον τὸ πρῶτον ἄμα εἰσχωρήσας εἰς τὸν περίβολον τῆς Λαύρας. Τὰς ἐθνικὰς σκέψεις τοῦ Ἑλλήνου ἐρρύθμιζον καὶ αἱ παραμυθητικαὶ ἐλπίδες τῆς Ὁρθόδοξης, ὑπὸ τὴν γοητευτικὴν δὲ ἐπίδρασιν τῶν ἐθνικῶν καὶ θρησκευτικῶν παραδόσεων ἤκουσα τὰς ἐσχάτας τοῦ ἡγούμενου προσευχάς, καὶ ἐδέχθην τὴν εὐλογίαν του, συντετριμμένος καὶ ἀγωνιῶν ἀπὸ τῆς διττῆς ἱερότητος καὶ τοῦ μεγάλου τῆς θέσεως.

Τὴν ἐπαύριον ἐπισκέφθην τὰς περίεχτοποθεσίας. Ἀς ἐπιτρέψῃ ὁ ἀναγνώστης νὰ σημειώσω βραχέα τινὰ περὶ τῆς μονῆς καὶ τῶν συναφῶν πρὸς τὴν ὑπαρξίν τῆς. Ὑποθέτω ὅτι αἰσθάνεται διαφέρειν τι ὑπὲρ ἱδρύματος, ὃ θὰ ὑμνήσωσιν αἱ μέλλουσαι τῆς Πατρίδος γενεαί. Ἡ ἡδὴ μονὴ ἠγέρθη μὲν παρὰ τὴν ἐκκλησίαν, ἐνθα ἐλειτούργησε καὶ ἐκάρχετο τὴν ἐλευθερίαν ὁ Γερμανός, δὲν εἶναι ὅμως καὶ ἡ πνευματικὴ Λαύρα ἡ χλιετὴ βίον ἀριθμοῦσα. Ἡ πρώτη ἐκκλησία καὶ μονὴ ὡκοδομήθη πρὸ δέκα περίπου αἰῶνων παρὰ τὴν βάσιν βράχου ἀποτόμου μικρὸν ἀπωτέρω τῆς ἡδὴ μονῆς ἡγερομένης. Ἐκεῖ ἀπῆλθον τὸ πρῶτον, καὶ εἰς τὸ βαθὺ αἶσθημα τῆς εὐλαβείας, ὅφ' ἧς κατελήφθη, προσετέθη καὶ τὸ αἰσθημα τοῦ θαυμασμοῦ, καταμαθόντος ὅτι ἐν τῷ περιω- σμένῳ ἐκείνῳ χώρῳ 964 ἐμύναζον ἀδελ-

φοὶ εἰς χρόνους παρωχημένους, ὅτε τὸ βαθὺ τῆς δουλείας σκότος διέσχισε μόνη ἡ ἀκτίς τῆς θρησκείας, καὶ ἡ γλυκεῖα ἐλπίς ἀνωδύνου βίου, τοῦλάχιστον μετὰ θάνατον, καὶ ἀορίστου προσδοκίας ἐθνικῆς ἀναστάσεως. Τῆς δουλείας τὰ ἔχνη ἐφαίνοντο παραπλεῖρους τῶν ἔχνην τοῦ στενοῦ ἀσκητικοῦ βίου, εἰς δὲ ὑπεβάλλοντο οἱ μακάριοι ἀδελφοὶ τῆς παλαιᾶς Λαύρας. Εἰς τοὺς ἀσβεστοκτίστους τοίχους τοῦ ἐγκαταλειμμένου ἱεροῦ καὶ καταρρέοντος οἰκοδομήματος, παρὰ τὰς ἀκόμους ὑδατογραφίας, ἀνέγνων σημειώσεις, ἀς προβύμως ἀντέγραψα. Μετ' ὀλίγον χρόνον δὲν θὰ ὑπάρχωσι πλέον οὔτε τὰ διεργωγὰ καὶ ὑπὸ τῆς ὑγρασίας ὑπονομευμένα τεῖχη τῆς παλαιότητας Λαύρας. Ἀς μείνωσι τοῦλάχιστον τὰ σημειώματα ταῦτα, ἄτινα ἐλπίζω ὅτι δὲν εἶμαι ὁ πρῶτος, ὅστις ἀντέγραψα ἐκ τῶν τοίχων. Εἰς τινὰ γωνίαν ἐνός τῶν ἐκτὸς τῆς ἐκκλησίας ἐξωγραφημένων κοίλων τοίχων, ἀνέγνων: 1826 μαΐου 4 ἐπέρασεν ὁ Ἱμπεράτωρ πασσᾶς ἀπὸ τὰ Καλάβρυτα λεηλατῶν καὶ αἰχμαλωτίζων, καὶ κατέκαυσε τὴν ἁγίαν Λαύραν ὁ μεργαμετῆς Τοῦρκος. Καὶ περαιτέρω ἔτι ἀνέγνων τὰ ἑξῆς: «1827 Ἰουνίου 4· πάλιν ἐπέρασεν ὁ ἐπάρατος καὶ ἔκαμεν ἡμέρας 9 εἰς Ξηροκάμπον καὶ ἡράσαν τότε πολλοὺς». Ἀπωτέρω τῶν δύο τούτων ἐπιγραφῶν ἀνέγνων: «1806 Αὐγούστου 2· προηγούμενος Χρῖστος ἐμερεμέτησα τὴν ἐκκλησίαν διὰ γρόσια 20». Βεβαίως δὲν ἔχουσι τι τὸ ἀρχαιολογικὸν ἡ ἄλλο ἐνδιαφέρον αἱ σημειώσεις αὗται· ἀνάγκη τοῖς ὅμοις εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν μεγάλων ἀγώνων καὶ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, καὶ ὡς τοιαῦτα δὲν εἶναι ὅλως ἀδιάφοροι δι' ἡμᾶς. Ἄλλως τε μετ' ὀλίγον δὲν θὰ ὑπάρχωσι πλέον.

Ἐκ τῆς παλαιότητος Λαύρας ὑπέστρεψα εἰς τὴν παλαιάν, ἐπιφυλαχθεὶς νὰ ἴδω τὸ ὕστατον τὴν νέαν, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς ὁποίας φυλάσσεται καὶ ἡ σημαία, ἣν ἀνεπέτασεν ὁ Παλαιὸν Πατῶν κατὰ τὴν μεγάλην ἡμέραν τῆς 25 Μαρτίου 1821.

Ἡ παλαιὰ Λαύρα, ἡ μονὴ δηλονότι ἐνθα ἐμύναζον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Ἐπαναστάσεως οἱ καλόγηροι, δὲν ὕφισταται πλέον δηωθείσα ὑπὸ τοῦ Ἰβραήμη. Σώζεται ὁμως ἡ ἐκκλησία τῆς μονῆς, αὐτὴ αὕτη ἐνθα ἱερούργησε καὶ ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἐκήρυξε τὴν ἐπανάστασιν ὁ Γερμανός.

Εἰς τὴν μικρὰν ἐκείνην ἐκκλησίαν εἰσῆλθον μόνος, κατορθώσας νὰ διαλάβω τοὺς συνοδεύοντάς με καλογήρους. Ἦθελον νὰ εἶμαι μόνος ἐντός τοῦ ναύσκου, καὶ μακρὰν τῆς παρουσίας τῶν ἀνθρώπων, ὑπὸ οὐδενὸς ὄντος ἀναστελλόμενος ἢ περισπώμενος, νὰ ἀφεθῇ εἰς τοὺς συλλογισμούς, οὗς ὑπὴγόρευεν ὁ ἅγιος καὶ ἱστορικός τόπος. Ἠνέφξα τὴν ἀνεκλειδὸς θύραν, καὶ εἰσεχώρησα μικρὸν ἐντός. Ἡ θύρα, κλεισασα ἐκ νέου ἀφ' ἐαυτῆς, μ' ἀφῆκε κατὰ-

Ἐτήρησα πανταχοῦ τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ πρωτοτύπου.

μονον ἐντός σκοτούς μόλις διασκεδασμένου ὑπὸ ἀκτίνων τινῶν εἰσδυουσῶν ὀδυνεῖ λάθρα εἰς τὸ κενὸν τοῦ ναοῦ ἀπὸ τῶν φωγμῶν τῶν παραθύρων καὶ τινῶν ῥυπαρῶν φεγγιτῶν. Ἐνητένισα πρὸς τὴν ὠραίαν πύλην, πρὸς τὸν θόλον τοῦ ναοῦ, καὶ τὸ ὕψρον ἔδαφος ἀφ' οὗ, κατὰ μέγα μέρος, ἀφῆρθησαν αἱ πλάκες. Ἐδῶ λοιπὸν ἱερούργησεν ὁ φιλόπατρις κληρικός, καὶ ἀπὸ τῆς πύλης ταύτης τῆς ἱερᾶς κεραυνόβολον ὑψώσας φωνὴν ἐκάλεσεν εἰς τὴν ἐλευθερίαν τὸ δοῦλον ἔθνος τῶν Ἑλλήνων. Μυρία μαρμαρυγὰς ἀνέδωσαν τὰ στίλβοντα ὅπλα τῶν πολεμιστῶν, ὕψωθέντα εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ἱερέως, ἐνφ τὰ γόνατα ἐκάμψθησαν, καὶ ἡ κλίνασα κεφαλὴ ἐδέχθη τὴν εὐλογίαν τῆς Ἐκκλησίας. Σέλας ἀκτινοβόλον καταυγάζει αἰφνης τὸν θόλον τοῦ ναοῦ. Οὐράνια μολπή ἡχεῖ εἰς τὸ κενόν, καὶ ἄγγελος, φωτεινὸν ἱμάτιον περιβεβλημένος καὶ ῥομφαίαν πυρίνην πάλαν ἐν ταῖς χερσίν, ὀδηγεῖ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας τὰ τέκνα τῶν Ἑλλήνων. Ἰδὼ ὁ ἱεραρχὴς ἀναλαμδάνων τὴν σημαίαν ἰδοὺ καταρχόμενος ἀπὸ τῆς Ὁραίας Πύλης καὶ, ἐν μέσῳ ὕμνων, χωρῶν ἀπὸ τῆς ἀναιμάκτου θυσίας πρὸς τὴν αἱματηρὰν, ἐν ἣ ἐμαρτο νὰ θεμελιωθῇ τὸ ἐνδοξότατον καὶ εὐγενέστατον ἔργον. Μετ' ὀλίγον ἡ ἐκκλησία ἀπέμεινε κενή. Κληρὸς καὶ λαὸς ἀθροίζονται ὑπὸ τοὺς κλῶνας μικρᾶς πλατάνου, φυόμενης ἐκεῖ που παρὰ τὴν ἐκκλησίαν. Εἰς τὸν κορμὸν αὐτῆς πηγυροῦσιν ἦλους οἱ πολεμισταί, ἀναρτῶσιν ἀπὸ τούτων τὰ τυραννοκτόνα ὅπλα, καὶ δέχονται καὶ πάλιν τὰς εὐλογίας τοῦ ποιμενάρχου ὁμνῶντες ν' ἀποθνήσκωσιν ὑπὲρ τῆς ἐνωθείσης ἰδέας τῆς Πίστews καὶ τῆς Πατρίδος. Ὁπλίζονται ὁρμῶσιν ὑπὸ τοὺς χυματισμούς τῆς εὐλογηθείσης σημαίας πρὸς τὰ Καλάβρυτα, καὶ ἐκεῖ, ἀπὸ τῶν ἐγγυρῶν τῆς πόλεως λόφων ἐκκενοῦσι τὰ ὅπλα τῶν ἀλαλῶντες. Ἀκούουσιν οἱ Τοῦρκοι καὶ τρέμουσιν. Ὁ κοιμώμενος λαὸς εἶχεν ἀνεγερθῇ.

Θανάτου σιωπῇ βασιλεύει ἡδὴ ἐντός τοῦ ναοῦ. Ἀπόκληρος τῆς στοργῆς καὶ τῆς λειτουργίας, ἀπαγυμνώθη παντὸς κόσμου, καὶ, τραυματίας ἐγκαταλειμμένος, ἐπιδεικνύει τὴν πένιν του, ὁ ναὸς τοῦ Γερμανοῦ, μνημεῖον ἱερὸν τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Μετ' ὀλίγον βεβαίως θὰ καταπέσῃ. Ὁ χρόνος καὶ οἱ οἱ σαιμοὶ διέρρηξαν τὰ τεῖχη του, καὶ τὰ ὀμβρία ὕδατα, εἰσδύοντα ἐκάστοτε διὰ τῶν σχισμῶν, ὑπονομεύουσι τὴν συνεκτικὴν τῆς τοῦ κτιρίου. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς καὶ τῶν πλευρῶν τοῦ θόλου σπαργίνες βροχῆς πίπτουσιν ἐπὶ τοῦ ἔδαφους τῆς ἐκκλησίας. Εἶναι δάκρυα τῆς ἐγκαταλειμ-

Τὰ σημεῖα τῶν ἡλῶν καὶ αὐτοὶ οὗτοι ἐφαίνοντο μέχρι τινὸς ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῆς πλατάνου. Ἡ διοχέτευσις ὕδατος ἐγγὺς τῶν ριζῶν τῆς ἀπέδωκεν ἔκτακτον εὐρωστίαν εἰς τὴν τῆς φθισίσεως πλάτανον, ὃ κορμὸς τῆς ὁποίας, ἀναπτυχθεὶς περὶ τὴν ἀνεκλειδὸς θύραν, καὶ ἐκείνην τῶν ἡλῶν καὶ τῶν ἡλῶν καθέδοντα ἐκείνη εἰς τὸ σπλάγγνα τοῦ κορμοῦ. Ἡ σημερινὴ εὐρωστία τοῦ ἱστορικοῦ δένδρου ἔστω εὐοίωνον σημεῖον τῆς ἀμῆς καὶ εὐρωστίας τοῦ ἔθνους.

γραμμένων, διὰ λόγους, περί ὧν οὐ τοῦ παρόντος, ἐν τούτοις χάριν εὐρυτέρας κυκλοφορίας, δι' ἧς καὶ μόνος ἐπιτυχάνεται ἡ διάδοσις τῶν ἀρχῶν φύλλου τινός, ἀναγκαζόμεθα, ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον, νὰ προορίσωμεν σελίδας τινὰς διὰ τοιαύτην ὕλην, παρηγορούμενοι ἐκ τοῦ ὅτι ἐξελέγη μυθιστόρημα πατριωτικῆς ὕλης, ἐν ᾧ ἐξαιρέτως καὶ ἑλλην ἀρματολὸς τοῦ 15ου αἰῶνος.

Κατὰ τὸ σύστημα τῆς εἰς καταστροφὴν ἐγκαταλείψους τῶν ὑπαρχουσῶν ἀρχαιοτήτων καὶ ἀνασκάψας πρὸς ἀνέρεσιν νέων, ἐπανήρχισαν ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας· κατ' ἀρχὰς εὐρέθησαν, ἀρχαῖον χαλκὸν ἀγαλματίν, περιστῶν γυναικὰ φέρουσιν ἀνδρῶν καὶ ἐνέχουσιν τὸ κράσπεδον διὰ τῆς ἐτέρας χειρός, ἱκανὰ ἀγγείων κλάσματα καὶ ἐπιγραφὰς τινες εἰς τεμάχιον πίνακος ἐκ πηλοῦ, ἐν ᾧ εἶνε ἐξωγραφημένοι πολεμιστῆς φέρων περιεφραλαίαν, ἀσπίδα καὶ δόρυ, παρ' αὐτῶ δὲ ἡ ἐπιγραφὴ καλὸς. Ἡ βάσις τοῦ τεμαχίου τούτου, εἰκόνας τοῦ Ε', ὡς λέγεται, αἰῶνος εἶνε κιτρίνη, ἡ δὲ μορφή καστανόχρους. Μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ πίνακος ἐλπίζεται ὅτι ὁ ἀναγνωσθῶσι καὶ ἄλλα γράμματα ὑποφανόμενα ἐν αὐτῷ.

Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον τεῦχος τῆς Ἱστορίας τοῦ Κ. Παπαρηγοπούλου ἐκδιδόντος, ὡς γνωστὸν, τοῦ ἐργοστασάρχου κ. Ἀνέστη Κωνσταντινίδου.

Τὸ καλλιτεχνικώτατον τομίδιον ἐγένετο ἀνάρπαστον· ἐνᾷ δὲ ὅτ' οὐδεμίαν κοσμεῖται εἰκόνας, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐχούσης σχέσιν μετὰ τοῦ χειμένου, ἀνεγνώσθη ἀπνευστί. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον βαθμῶν καὶ ἀνεπαισθῆτως θὰ κατορθωθῇ νὰ γνωσθῇ καὶ ἐν Ἑλλάδι ἡ Ἑλληνικὴ ἱστορία, ὅπερ μέχρι τοῦδε θεωρεῖτο ἐλπίς ἐν οὐρανόφω.

Ἐπίσης τὰ ἐκδοθέντα Β' καὶ Γ' τεῦχος τῆς «Ἑλλάδος» τοῦ Falke, ἥτις, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ σύγχρονα ἱστορικὰ περὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος πονήματα, καίπερ λίαν ἀκαταλλῆλως ἐκδοθέντα, ἀποτελοῦσιν ὅμως σημεῖα ἀξιοπαίνου προόδου, ἀπλήστως ἀνεγνώσθησαν· ἐπίσης καὶ τὸ τρίτον τεῦχος τῆς ἱστορίας τοῦ κ. Σ. Π. Λάμπρου.

Πρὶν ἢ μεταβῶμεν δὲ εἰς τὴν ἀναγραφὴν τῶν πλουσιωτέρων ἐξωτερικῶν εἰδήσεων ὁφειλομένην εὐφρυνῶμεν καὶ τοῦ ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου ὑπὸ φιλοπατριδῶν νέων ἐκδοθησομένου ἡμερολογίου «Κυδέλη» ὑπὲρ τῶν ἐνέκα τῆς ἐκστρατείας δεινοπαθουσῶν οἰκογενειῶν, ὅπερ καὶ ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν ἐκδίδεται καὶ ὡς ἐκ τῆς ὕλης, ἢν θὰ περιέχῃ, ἐλπίζομεν ὅτι θὰ γίνῃ ἀνάρπαστον.

Ἐπιφυλασσόμεθα δὲ νὰ ἀναγράψωμεν ἐν ἐκτάσει περὶ τῆς νέας ἐκδόσεως τῶν «Ἀττι-

κῶν Νυκτῶν» τοῦ πολυκλαύστου Βασιλεῖδου.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἀνεγέρσεως ἀνδριάντος τοῦ Γάλλου μυθιστοριογράφου Βαλζακ ἐν τῇ γενεθλίᾳ αὐτοῦ πόλει *Tours*, ὁ ἐπίτιμος πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας τῶν Λογίων κ. Gonzales συνεκάλεσεν εἰς συνεδρίαν ἐν τῷ καταστήματι τῆς φηθείσης ἑταιρείας τοὺς συντάκτας τῶν μᾶλλον διαδεδομένων ἐφημερίδων, τοὺς διευθυντὰς τῶν θεάτρων, τὸν Πρόεδρον τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου, τοὺς Προέδρους καὶ Ἀντιπροέδρους τῆς Ἑταιρείας τῶν Λογίων καὶ τῆς τῶν Συγγραφέων, προσέτι δὲ, διαφόρους ἐκδότας καὶ καλλιτέχνους, προσέτι δὲ αὐτοὺς, ὅπως στηθῇ ἀνδριάς τοῦ ἐπιφανοῦς συγγραφέως καὶ ἐν Παρισίοις. Ἡ πρότασις αὐτοῦ ἐγένετο δεκτὴ δημοφώνως καὶ πρὸς τοῦτο ἐ σχηματίσθη ἐπιτροπὴ, ἥς πρόεδρος ἐξελέχθη ὁ Ἐmile Augier καὶ γενικὸς γραμματεὺς ὁ κ. Gonzales. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ὑποδιήρθε εἰς πέντε τμήματα, ὧν ἐν ἐξαίτησεται παρὰ τοῦ δήμου ὅπως τῷ παραχωρηθῇ δωρεὰν τὸ γήπεδον, ἐν ᾧ στηθῇσεται ὁ ἀνδριάς, τὸ δεύτερον ἀποταθῇσεται πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ζητοῦν ὅπως τῷ χορηγηθῇ ὁ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἀναγκαῖον ὀρεῖχαιλος, τὸ τρίτον θὰ καταρτίσῃ τὸ σχέδιον καὶ τὸ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἀγάλματος συνεννοούμενον μετὰ τῶν ἀρμοδίων καλλιτεχνῶν, τὸ τέταρτον θὰ ἐκδόσῃ βιβλίον τι περὶ Βαλζακ καὶ ἕτερον τμήμα θὰ ὀργανώσῃ θεατρικὰς παραστάσεις καὶ φιλολογικὰς συνδιαλέξεις πρὸς εἰσπραξίν τῶν ἀπαιτούμενων χρημάτων.

Διαταγὴ τοῦ ὑπουργείου τῆς Γαλλίας ἰδρύθη ἐν τῷ μουσεῖῳ τοῦ Λούβρου φωτογραφικὸν ἐργοστάσιον ὑπὸ τοῦ φωτογράφου Braun, εἰς δὲ παρεχωρήθη μία τῶν αἰθουσῶν τοῦ Λούβρου ὅπως πωλῇ ἐν αὐτῷ ἀποκλειστικῶς φωτογραφήματα τῶν τοῦ Μουσείου ἀριστουργημάτων ἀντὶ εὐτελεστέρου ποσοῦ τῆς ἀγοραίας ἀξίας τῶν φωτογραφιῶν. Τὸ ἀποκλειστικὸν τοῦτο προνόμιον ἐχορηγήθη τῷ καταστήματι τούτῳ ἐπὶ μίαν τριακονταετίαν.

Ἐδημοσιεύθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς πεντηκοστῆς πρώτης Συνόδου τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου τῆς Γαλλίας (*Congrès archéologique*) συγκροτηθείσης ἐν Pamiers, Foix καὶ St Giron τῷ 1884.

Μετὰ παρέλευσιν τριετίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ πέμπτου τόμου τῆς κοινωνιολογίας τοῦ Σπένσερ ἐδημοσιεύθη ὁ ἕκτος τόμος αὐτῆς ὑπὸ τὸν τίτλον *Ἐκκλησιαστικοὶ θεσμοὶ* (Specner, Ecclesiastical institutions being part VI of the *principle of sociology*).

Ἐξεδόθη, πρό τινος ἡ διπλωματικὴ προζενικὴ ἐπετηρίς τοῦ 1885 (*Annuaire*

diplomatique et consulaire pour 1885). Κατ' αὐτὴν ἀπὸ τοῦ 1870 μέχρι σήμερον μόνον τὸ ὑπουργεῖον Decazes νύτυχσε νὰ παραμείνῃ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ ἐπὶ τετραετίαν ὁλόκληρον (26 Νοεμβρίου 1873—23 Νοεμβρίου 1877), πάντα δὲ τὰ ἄλλα ὑπουργεῖα ἢ ἦσαν μηνόβια ἢ οὐχὶ πλέον τοῦ ἐτους ἀπῆλθον τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Γαλλικῆς βουλῆς. Ἐξαιρέσειν ἀποτελοῦσι τὸ ὑπουργεῖον Waddington, κατορθώσαν νὰ συμπληρώσῃ διετίαν ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ (13 Δεκεμβρίου 1877—27 Δεβρίου 1879) καὶ τὸ τοῦ Ferry συντηρηθὲν ἐν τῇ ἀρχῇ ἐπὶ 18 μῆνας. Πρὸς τοῖς ἄλλοις περιέχονται καὶ δύο καταλόγοι πολλοῦ λόγου ἀξιοῦσι· ὁ τῶν ὑπουργῶν τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας ἀπὸ τοῦ 1589 μέχρι σήμερον καὶ ὁ τῶν Γάλλων πρεσβευτῶν ἐν ταῖς ξέναις αὐλαῖς ἀπὸ τοῦ 1815. Εἰς ὁδοῦκοντα τέσσαρας ἀριθμοῦνται οἱ ἀπὸ τοῦ 1589 διατελέσαντες ἐν Γαλλίᾳ ὑπουργοὶ τῶν ἐξωτερικῶν. Ὀλίγιστοι δὲ τούτων ἀνῆλθον εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦτο τρις ἢ τετράκις. Μόνοι οἱ Ταλλεϋράνδος καὶ Drouyn de Lhays ἀναφέρονται ὡς διορισθέντες ὑπουργοὶ τῶν ἐξωτερικῶν τετράκις, ὁ νῦν δὲ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν Freycinet καὶ δύο ἄλλοι ὡς ἀναλαβόντες τὸ χαρτοφυλάκιον τρις.

Δύο νέα ἔργα τοῦ Renan ἐξεδόθησαν κατ' αὐτάς. Τούτων τὸ πρῶτον ἐπιγράφεται *Οἱ ἱερεῖς τοῦ Νεμί* καὶ εἶναι φιλοσοφικὸν δῶμα, τὸ δὲ δεύτερον εἶναι μεταφράσις τοῦ ἡσυχαστοῦ τῶν ἡσυχαστῶν μετὰ χαλκογραφιῶν τῶν Boivin καὶ Hedouin.

Δαπάνη τῆς Πρωσικῆς Κυβερνήσεως ἀποστέλλεται εἰς Puna καὶ Benares ὁ ἐν Königsberg καθηγητὴς Grabe, ὅπως ἐπὶ ἐν ἔτος μελετήσῃ ἐπιτοπῶς τὸ Ἰνδικὸν φιλοσοφικὸν ζήτημα.

Ὁ Ἄγγλος μεταφραστὴς τοῦ Πλάτωνος καὶ Θουκυδίδου Jowett ἐκδίδει κατ' αὐτὰς μεταφράσιν τῶν Πολιτικῶν τοῦ Ἀριστοτέλους Ἀγγλιστὶ μετ' εἰσαγωγῆς, σημειώσεων, ἀναλυτικῶν πινάκων καὶ ἐνέκων δοκιμῶν περὶ διαφόρων πραγμάτων χρησιμεύοντων πρὸς εὐκρινεστέραν ἐρμηνείαν τοῦ χειμένου. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶνε προϊόν πολυετοῦς μελέτης καὶ κόπων ἀπρότων.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ βραβευθέντος ἔργου *L'età preistorica ed il periodo Theologico-metaphisico del Diritto Penale a Roma* δόκτωρ Α. Zocco-Rosa ἐξέδωκε νέαν σφῆν πραγματείαν, ὑπὸ τῷ τίτλῳ *Principii d' una preistoria del Diritto come propedeutica alla preistoria del Diritto Romano*. Milano. 1885 p. 98—8 μ. Τὸ ἀξιοσπούδαστον τοῦτο βιβλίον τοῦ σοφοῦ συγγραφέως συνιστᾷμεν θερμῶς τοῖς περὶ τὴν ἐπιστήμην τοῦ δικαίου ἀσχολούμενοις.

ΑΦΡΙΚΑΝΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

Ἐν τῶν τελευταίων φιλολογικῶν παραρτημάτων τῆς γαλλικῆς ἐφημερίδος «Φίγγαρ» εἶνε ἐντελὴς ἀφιερωμένων εἰς τὸν Στάνλεϋ τὸν πολυμῆρνον περιηγητὴν καὶ ἀποικὸν τῆς Ἀφρικῆς, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς πρό τιμῶν μνημῶν ἐλευσεως αὐτοῦ εἰς Εὐρώπην καὶ τῆς ἐκδόσεως συγγράμματος αὐτοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Πέντε ἔτη ἐν Κόγγῳ». Ἡ βιβλίον ἐφημερίδος ἐδημοσίευσεν ἱκανὰς εἰκόνας καὶ πολλὰ ἐνδιαφέροντα καὶ περίεργα ἐπεισόδια ἡρηνισθῇ ἐκ τοῦ ἔργου τούτου, ἐξ ὧν μεταφράζομεν τινὰ χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἑβδομάδος».

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μας ἐκ τοῦ στρατοπέδου δύο μοῦζυλα, πολὺ καλῶς διευθυνόμενα μᾶς πλησιάζουσιν. Ἐν τῷ πρώτῳ εὐρίσκειται γυνὴ τις ῥωμαλέως χειριζομένη τὴν κώπην, στηρίχουσα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸν βραχίονα ἐπὶ τῶν ἰσχυρίων, λίαν ἰδιοτρόπως. Ὁ Ἀγκολῆς τὸν ἀναγνωρίζει ἀμέσως.

— Νά, ἡ Καγκαβῆ! ἀνακράζει. Ἐννοεῖται ὅτι ἐνώπιον τοιαύτης ἐπιστημότητος, οἷα ἡ βασίλισσα τοῦ Μουζιέ, ἥτις εἶνε ἐπιφανὲς πρόσωπον τῆς χώρας, σταματῶμεν ἐν τάχει. Αὕτη ἄννη τοῦ ἐλάχιστου διαταγμοῦ, ἀννη τοῦ ἐλαφροτέρου σημείου ταρχῆς καπηλατεῖ οὕτως, ὥστε νὰ προσεγγίσῃ παραπλεύρως πρὸς ἡμᾶς τὸ μονόξυλόν της, ὅπερ δὲν ἔχει μήκος ὀλιγώτερον τῶν δεκατεσσάρων μέτρων. Ἡ Καγκαβῆ ἀφίνουσα τὰς κόπας καὶ θέτουσα τὴν πυγμὴν ἐπὶ τῶν ἰσχυρίων θεωρεῖ ἡμᾶς ἐπὶ πέντε λεπτὰ ἀτενῶς, χωρὶς ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα της.

Ἀκούει πιθανῶς τὸν σύνδόν μου Ἀγκολῆ, ὅστις ὡς πάντες οἱ ἰθαγενεῖς, νομίζει ἐαυτὸν ὑπάρχον, ὅταν εἶνε ἀνάγκη νὰ παράσχῃ ἐξηγήσιν τινὰ, —ν' ἀρχίσῃ τὴν γενεαλογικὴν του ἱστορίαν καὶ νὰ διηγηθῇ αὐτὴν μέχρι τέλους.

Ὁ Βουμα-Ματαρῆ! ἐξήταζε τὴν βασίλισσαν ὡς καὶ ἡ βασίλισσα ἐξήταζεν αὐτόν. Ἐξαιρουμένης τῆς κόμης καὶ τοῦ χρώματος τοῦ δέρματος, ἡ γυνὴ αὕτη οὐδὲν ἔχει τοῦ τύπου τῶν νέγων. Σχεδιάσατε εἰκόνα τινὰ τῆς Μάρθας Βασιγκίων, χρωματίσατε αὐτὴν ῥοδαλὸν χροῖον, κοσμήσατε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς διὰ τριχῶν βραχειῶν καὶ οὐλῶν, καὶ θέλετε ἔχει ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὡμὴν τὴν εἰκόνα τῆς Καγκαβῆς. Ἄν ζωγραφίσῃ αὐτὴν ὀρθήν, παραστήσατε ἀνάστημα 1^α 70, ὡμοῦς τετραγώνου, σῶμα εὐσάρκον, πάντα δὲ ταῦτα κεκαλυμμένα δι' εὐρέος ἐνδύματος ἐκ ξηρῶν χόρτων ἐκτὸς τοῦ ἀνω μέρους τοῦ σώματος καὶ τῶν ποδῶν, ὅτινα εἶνε γυμνά. Καὶ μὴ προσθέτετε κανὲν κόσμημα εἰμὴ μόνον χαλκοῦν τι φέλλιον περιβάλλον τὸν καρπὸν τῆς χειρός. Ἰδοὺ ἡ ζωὴ εἰκὼν τῆς βασίλισσας.

Ἐν ταῖς μαύραις γυναῖδι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς αὐστηρᾶς φυσιογνωμίας, τὸ ἀτάραχον καὶ ἀτενὲς καὶ ἀποφασιστικόν

Ὁὕτως ἐπωνομάσθη ὑπὸ τῶν ἰθαγενῶν ὁ Στάνλεϋ, σημαίνει δὲ ἡ προσωποποιεῖται αὕτη Βραχορρήκτης.

ἔχον τὸ βλέμμα εἶνε σπανιώτατον. Ἐπὶ 200.000 ἀφρικανῶν γυναικῶν ὡς τοῦλάχιστον συνήνησα κατὰ τὰς περιηγήσεις μου ἐπὶ τῆς μυστηριώδους ἡπείρου, δὲν ἐνθυμούμαι νὰ εἶδον ἐξ ὧς τὴν Καγκαβῆν. Τὸ εἰς τὴν φυλὴν ταύτην ἀνήκον ἀποφασιστικὸν ἦθος δὲν ἀποκλείει ποῖαν τινα γλυκύτητα γυναικεῖαν· αἱ ὀφρὺς εἶνε στεναί, ὁ δὲ πῶγων εἰσέχει μικρὸν. Πράγμα παραδόξον, πᾶσαι αἱ γυναῖκες αἱ τὰς φυσικὰς ταύτας ἐξαιρέσεις παρουσιάζουσαι—τοῦλάχιστον ὅλαι ὅσας συνήνησα—ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀρχαῖαν τάξιν. Τοιαύτη ἦτο ἡ βασίλισσά της Οὐγκανδᾶς, τοιαύτη ἡ Καγκαβῆ, ἡ βασίλισσα τοῦ Μουζιέ. Ἰσως ἀνήκουσιν εἰς τὴν οἰκογενεῖαν τῆς Κανδᾶνης, βασίλισσας τῆς Αἰθιοπίας ἢ τῆς μητρὸς τῶν Γράκων Κορνηλίας. Ὅπως δὴποτε τὰ πρόσωπα αὐτῶν φέρουσιν πάντα τὴν αὐτὴν σφραγίδα· βαθύτατα ἐπ' αὐτῶν εἶνε κεχαρᾶγμένον τὸ αἶσθημα τῆς μητρότητας, τῆς ἰδεώδους μητρότητας.

— Λοιπὸν σύ εἰσὶν ὁ Βουμα-Ματαρῆ; Ἡ φωνὴ τῆς βασίλισσας τοῦ Μουζιέ εἶχε τόνον δικαστοῦ ἐρωτῶντος ὑπόδικον. — Ναι, ὁ ἰδιος ὁ Βουμα-Ματαρῆ. — Ἐλα μαζί μου· εἰμπορεῖς νὰ σταματήσῃς σήμερα εἰς τὸ Ντζετέ καὶ αὐτοῖς πηγαίνωμεν εἰς τὸ Μουζιέ. Ἡ γυνὴ αὕτη διέταττεν ἤδη. — Δυστυχῶς, Καγκαβῆ, ἐπῆγα χθὲς εἰς τὸ Μουζιέ, καὶ ὁ λαὸς μ' ἐδίωξε. Ἀναβαίνωμεν τὸν ποταμὸν καὶ θέλωμεν νὰ πάμε εἰς τὴν ἀκρὰν του.

— Πῶς; δὲν θέλεις νὰ ἔλθῃς μαζί μου εἰς τὸ Ντζετέ; Εἰξεύρεις ὅτι μὲ λέγουν Καγκαβῆ καὶ ὅτι γίνεσαι πάντοτε ὅ,τι καὶ ἂν προστάξω. Αἱ, τὸ ξεύρεις;

— Ναι, ὁ Ἀγκολῆ μοῦ ὠμίλησε διὰ τὴν Καγκαβῆ. Εἰξεύρω ὅτι ἡ Καγκαβῆ, ἡ μητέρα τοῦ Βουκουκοῦ καὶ βασίλισσα τῶν Οὐαμπούμας εἶνε πολὺ ἰσχυρὰ ἀλλὰ εἰξεύρεις ὅτι κ' ἐμὲ μὲ λέγουν Βουμα-Ματαρῆ.

Ὅταν τις εὐρίσκηται ἐνώπιον τόσων ἐπιστημῶν προσώπων πρέπει νὰ λαμβάνῃ πολὺ ἀγέρωχον ἦθος. Ἄν δὲν ἐδίδον μεγαλειτέραν σημασίαν εἰς τὸν ἑαυτὸν μου, ἡ ἀνδρογυναικὴ ἐκείνη δὲ μ' ἐδίωκεν ἰδέαν, περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ βραχίονός της διότι ἐκράτει ὀλονὲν τὴν κώπην εἰς τὴν χεῖρά της...

Μὲ διέκοψε:

— Σιωπὴ! ἔλα μαζί μου ἀμέσως εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ντζετέ. Τί ἐλπίζεις νὰ ἰδῇς εἰς αὐτὸν τὸν ποταμὸν; Πέρα ἀπὸ τὸ Ντζετέ δὲν εἶνε τίποτε.

Καὶ περιπλέξασα τοὺς δακτύλους αὐτῆς προσέθηκεν:

— Αἱ δύο ὄχθαι τοῦ ποταμοῦ ἐνόνοινται ἔτσι. Πίστεισέ με. Ἐμπρός! ἔλα!

— Ὁχι, ἀπήντησα. Δὲν θέλω νὰ ὑπάγω εἰς Ντζετέ τώρα. Σκοπὸς μου εἶνε νὰ ταξιδεύσω τὸν ποταμὸν ἕως εἰς τὸ τέλος του. Εἰς τὴν ἐπιστροφήν θὰ ἔλθω νὰ σὲ ἰδῶ εἰς Μουζιέ, ἂν εἰσὶν ἐκεῖ, εἰδεμῆ...

— Αἱ, ἀλήθεια!... Ἐβόλες μὲ τὸν νοῦ σου πῶς θὰ σ' ἀφήσουν νὰ περάσῃς

μόνος ἀπὸ τὸ Ντζετέ; Κανείς δὲν ἔχει αὐτὸ τὸ δικαίωμα. Ὁ λαὸς θὰ σὲ κυττήσῃ, νά! Εἶνε κακοὶ οἱ κάτοικοι τῆς Ντζετέ, θὰ σὲ σκοτώσουν.

— Θὰ εἶνε λυπηρόν, μὰ πρέπει, ἐν τούτοις νὰ ἐξακολουθῶ τὸν δρόμον μου ἕως εἰς τὰ ἄκρα τοῦ ποταμοῦ.

— Καὶ τί θὰ τὸν κάμῃς αὐτὸν τὸν ποταμὸν ἅμα τὸν ἰδῇς;

— Τίποτε.

— Ἀφῆσε τ' ἀστεῖα, παρακαλῶ. Ἀκουσέ με. Θὰ μείνῃς ἐδῶ, κοντὰ 'ς τὴν ὄχθην. Ἐγὼ θὰ πάγω νὰ πάρω τροφὰς καὶ θὰ πάμε μαζί εἰς τὸ Ντζετέ.

— Αἱ, λοιπὸν κ' ἐγὼ ἄλλη-μὰ φορὰ σοῦ λέγω ὅτι χαίρω πολὺ διότι σὲ ἐντάμωσα. Πήγαινε νὰ μὲ περιμένῃς εἰς Ντζετέ, θὰ ἔλθω μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας· τώρα ὅμως δυστυχῶς...

Ἄλλ' οὐδὲν ἐπιχειρήματα ἠδύνατο νὰ μεταπεισῇ τὸ πείσμα τῆς γυναικὸς ἐκείνης. Ἐπὶ τέλους ἐπεισεν ἡμᾶς νὰ τὴν συνδυάσωμεν μέχρι τοῦ πλησιέστερου χωρίου. Ἐκεῖ ἐμείνανμεν σύμφωνοι νὰ τὴν περιμείνωμεν ἕως ὅταν λάβῃ ἐκ Ντζετέ τὰς σκευὰς αὐτῆς καὶ ἐπειτα ἐπιστρέψῃ καὶ ὀδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς Μουζιέ.

Εἰς τὸ χωρίον μᾶς ἐδώρησε μίαν αἶγα καὶ βανάνας, τὰ ὅποια ἐδέχθημεν μὲ εὐγνωμοσύνην, ἔπειτα ἀνεχώρησε συμφῶνως πρὸς τὸ ἀποφασισθὲν πρόγραμμα τῆς πορείας. Ἀρ' οὐ παρήλθε μία ὥρα χωρὶς νὰ φανῇ, ἐπωφελήθημεν τὴν περίστασιν ὅπως ἀποδράσωμεν καὶ ἐξακολουθήσωμεν τὸν ἀνάπλουν τοῦ ποταμοῦ.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΑΝΕΥ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Καὶ ἄλλος κληρονόμος τοῦ Βέ. κτωρος Οὐγγῶ.—Ἡ γαλλικὴ ἐφημερίς Γαλάτης ἀνεκάλυψε καὶ ἄλλον κληρονόμον τοῦ Βίκτωρος Οὐγγῶ. Εἶνε δὲ οὗτος ὑποδηματοποιὸς ἐν Νεαπόλει καλούμενος Πασκουάλε Οὐγγῶ. Ἰδοὺ ὅποιοι εἶνε οἱ μετὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ ποιητοῦ δεσμοὶ αὐτοῦ, ὑποπτοὶ φαινόμενοι.

Τῷ 1795 ἐκ τῶν γάλλων ἀξιοματικῶν τῶν μεταδάντων εἰς Νεάπολιν ἦτο ὁ Σιγισμέρτος Οὐγγῶ, ὁ πατὴρ τοῦ μεγάλου ποιητοῦ, συνδεδεμένος δὲ ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Γεωργίου. Ὅτε ὁ στρατηγὸς Οὐγγῶ διωρίσθη διοικητὴς τῆς ἐπαρχίας Ἀβελλίνου, ἐνεπιστεύθη τὸν ἀδελφόν του Γεωργίον εἰς τὰς φροντίδας τοῦ δουκὸς δ' Ἀνδρέα.

Ὁ Γεωργίος Οὐγγῶ ἐνυμφεύθη νεανίδα ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας, τὴν Μαρίαν Γερονίμην δ' Ἀργύρη. Οἱ νεόνυμφοι κατόκησαν εἰς Ἀνδρέαν, ὅπου ἡ μήτηρ ἔτεκεν υἱὸν ὀνομασθέντα Ἀντώνιον. Ἀλλὰ κατὰ τὴν δόξαν τῆς γεννήσεως ἐγένετο λάθος καὶ ἐνεγράφη τὸ νεογέννητον ὑπὸ τὸ ὄνομα Ugo ἀντὶ Hugo, λάθος εὐχερὲς νὰ γείνῃ εἰς κόμην, ἐν ᾗ τὰ γαλλικὰ ἦσαν ἀγνωστά.

Ὁ Ἀντώνιος ἀπέκνησεν υἱὸν κληθέντα Γεννάριον, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ πατὴρ τοῦ Πασκουάλε.

Μέχρι του τελευταίου, τὸ λάθος δὲν εἶχε διορθωθῇ. Ἀλλὰ τῇ συνδρομῇ νῦν δικηγόρου τινὸς ἐξητήσατο ἀπὸ τὸ δικαστήριον νὰ μεταγραφῇ τὸ ὄνομά του Hugo ἀντὶ Ugo.

Πολὺ εὐτυχὴς θὰ εἶνε ὁ κύριος Πα-σκουάλε οὗτος ἂν μὲ ἐν Ἡ. ὅχι μόνον ἀποκτήσῃ μέρος τῆς δόξης τοῦ μεγαλοφυοῦς ὁμωνύμου του ἀλλὰ—καὶ τὸ σπουδαιότερον δι' αὐτὸν—μέρος τῆς μεγάλης κληρονομίας του. Σπανίως ἀπὸ ἐν μόνον γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου ἐξητήθησαν τόσα συμφέροντα.

Ἀφρικανικαὶ φιλοφρονήσεις.—Παρά ταῖς φυλακὰς τοῦ Κόγγου ἐπικρατεῖ ἡ συνήθεια νὰ διέρχωνται τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐπισκέψεως φλυαροῦντες, βο-ῦλδοσκοποῦντες, ἐξετάζοντες ἀλλήλους. Ὁ φύλαρχος τρέφει τοὺς ξένους αὐτοῦ ἐν ὀρνίθων, αἰγῶν, ἰχθύων, ζώων, καὶ μόνον τὴν ἐπαύριον ἔρχεται ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν δώρων καὶ αἱ ἐμπορικαὶ διαπραγματεύσεις. Τοῦτο δὲ συνέβη καὶ ἐν Ἰρεμποῦ ὅπου εἶχε μεταβῇ ὁ Στάνλεϋ.

«Ὁ Μάγκομπος, λέγει, μὰς ἔδωκε τέσσαρα πρόβατα, δέκα χοίρικας βανανῶν καὶ δύο μεγάλα δοχεῖα ζύθου. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἀντηλλάξαμεν ἐκεῖνοι καὶ ἐγὼ τὸ αἷμα τῆς ἀδελφότητος κατὰ τὴν ἐξῆς τελετῇ: ὁ ἱερεὺς ἐκτελεῖ ἐντομὴν εἰς τοὺς βραχίονας τῶν δύο ἀδελφοποιτῶν, ἔπειτα ἐπιδένονται καὶ ἐπουλοῦνται αἱ πληγαί, προστρίβονται οἱ ἀδελφοί, λέγονται καθόλιστικοί...».

Ὁ Στάνλεϋ δὲν προσθέτει ἂν ἔμεινε πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἀφρικανὸν ἀδελφοποιτὸν του καὶ ἂν ἐφύλαξαν τὸ μύσος γιὰ μύσος.

Ποίαν ἰδέαν ἔχουσιν οἱ ἰθαγενεῖς τοῦ Κόγκου περὶ ἀτμοπλοίου.

—Συζητοῦσι μεταξύ των περὶ τοῦ σοβαροῦ τούτου ζητήματος: Διὰ τίνας μέσου οἱ τροχοὶ τοῦ ἀτμοπλοίου στρέφονται τόσον ταχέως;

Πρόβλημα ἄλυτον.

Οἱ μὲν δισχυρίζονται, ὅτι οἱ τροχοὶ κινῶνται ὑπὸ εἰρήσιν ἀνθρώπων κεκρυμμένων εἰς τὸ κύτος τοῦ πλοίου. Ἄλλοι πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἐγγίζοντες δεικνύουσι τὸν λῆθητα.

—Τὸ μυστικὸν εἶνε εἰς αὐτὸ τὸ μεγάλο καζάνι λέγουν· ἀλλῶς διατί ὁ μάγειρας (ὁ μηχανικός) κρατεῖ πάντα ἀναμμένη τὴ φωτιά; —Ναί, ἀλλὰ τί βράζει ἐν αὐτῷ τὸ καζάνι;

—Ὅ,τι καὶ ἂν εἶνε θὰ εἶνε κανένα γιαντρίκι ποῦ θέλει τόσο βράσιμον. Αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος τὸ βράζει ἀπὸ τὸ πρῶν καὶ ἀκόμη δὲν τὸ ἐτελείωσε. Πόσα ξύλα ἔκαυσεν ὡς τώρα! Ἴσως, ἂν εἶχαμε καὶ ἐμεῖς μεγάλα καζάνια εἰς τὰ μονόξυλά μας καὶ εἰς αὐτὰ τὰ καζάνια τὸ ἱατρικὸν τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου, θὰ εἰμπορούσαμε, ὅπως αὐτοὶ νῦν κινῶμε τὰς βάρκας μας χωρὶς νὰ κουράζωμε τὰ χέρια μας ἀπὸ τὸ κωπῆ.

Ἀνέκδοτα τοῦ Γέρου τοῦ Μωρῶ (ἐκ τῆς ἀνεξαντλήτου πηγῆς τοῦ Α. Κ. Χ.). — Ἐχεις πολλοὺς ἐχθρούς, στρατηγέ, νομίζω, ἔλεγέ ποτε ὁ κόμης Ἀρμασμπέργ, τῷ Κολοκοτρώνη. — Ἐνα καὶ μόνον ἔχω κύριε κόμη, ἀπήντησεν ὁ σοφὸς γέρον. — Καὶ ποῖος εἶναι αὐτός; ἠρώτησεν ἀπορῶν ἐκεῖνος. — Τὸ μεγάλο μου ὄνομα, κόντε....

Ἄλλοτε δὲ πάλιν ἀπαντῶν εἰς τὸν γέροντα στρατηγὸν Σούτσον, ὅστις τὸν ἠρώτησε: — Πῶς ἔκαμες τόσους ἐχθρούς, στρατηγέ; Ἀπήντησε: — Ἀκουσε, πρίγκηψ, ὅτε ἤμην ἀξιωματικὸς εἰς Ζάκυνθον ἐδόθη ὡς ἀκόλουθος εἰς τινὰ Ἀγγλον μηχανικὸν καταμετροῦντα τὸ ὕψος διαφόρων κτιρίων. Τὸν συνώδευσα ἐπὶ πολὺ καὶ με ἀπορίαν μου εἶδον ὅτι πρὸς καταμέτρησιν τοῦ ὕψους αὐτῶν δὲν μετεχειρίζετο τι ἐργαλεῖον, ἀλλὰ μόνον τὴν σκιὰν τοῦ κτιρίου ἐμέτρα. Ἐ, πρίγκηψ, προσέθηκε γελῶν ὁ γέρον, ἔξυρξαι τί παρετήρησα; Ὅτι, ὅσον ὑψηλότερον εἶναι τὸ κτίριον, τόσο μεγαλύτερα καὶ ἡ σκιά. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, ὅσον ὑψηλότερα ἀνέρχεται τις τόσο καὶ οἱ ἐχθροὶ του αὐξάνουσι.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

227. Αἰνίγμα.

Εἰς κάθε τόπο εἶμαι ψυχρὸ καὶ μακρινόν,
Καὶ εἰν' ἡ ὑπαρξίς μου διπλὴ ἐν τὸν οὐρανόν.

228. Λεξιγραφία.

Ἐν τῇ γραμματικῇ τὸ ἓνα,
Ἐν ἄλλῳ πλέει ἐν τῇ νερά.
Καὶ τὰ δύο ἐνωμένα
Σὲ βιβλία ἱερὰ.

229. Στοιχειόγραφος.

Εἶμαι νηὶ Ἑλληνικῇ ἀλλὰ χωρὶς κεφαλῆς,
Ἀρχαῖος μέγας βασιλεὺς σὲ χώρα γίνωμ' ἄλλη.

230. Αἰνίγμα δημῶδες.

Βοῖζει σὺν τῇ θάλασσᾳ
Καὶ θάλασσα δὲν εἶναι,
Κ' ἔχει τὴν τρίχα γουρουνίου
Καὶ δὲν εἶναι γουρούνι.

231. Πρόβλημα.

Ἐρωτηθεὶς τις πόσα τέκνα ἄρρενα καὶ πόσα θήλειά ἔχει, ἀπεκρίθη ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀρρένων εἶναι τὸ $\frac{1}{2}$ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θηλέων. Τὰ δὲ $\frac{2}{3}$ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θηλέων τὸν τῷ ἡμίσει τοῦ τῶν ἀρρένων καὶ ἔτι σὺν ἐνὶ τέκνῳ, ἀποτελοῦσι τὸν ἀριθμὸν τῶν θηλέων. Πόσα ἄρρενα καὶ πόσα θήλειά εἶχε;

232. Μυθολογικὴ ἐρώτησις.

Ποῖος μετεμορφώθη ὑπὸ τῶν θεῶν εἰς τέτιγα καὶ διατί;

233. Ἱστορικὴ ἐρώτησις.

Ἀρχαῖος φιλόσοφος ἔκ τινος πόλεως μεταβαίνων εἰς ἄλλην καὶ ἐρωτηθεὶς πῶθεν ἔρχεται καὶ ποῦ πηγαίνει, ἀπήντησεν:

«Ἀπὶν τοὺς ἀνδρας καὶ πηγαίνω εἰς τὰς γυναῖκας».

Τίς εἶναι ὁ φιλόσοφος αὐτός καὶ ποῖας πόλεις ὑπὸνίττετο;

234. Ὁφείλμοι γνώσεις.

Διατί ὅταν ἐγγίσῃ τις κύλινδρον δὲν ἐμποδίζονται οἱ ἥχοι του, καθὼς γίνεται ὅταν ἐγγίσῃ κώδων δονούμενον;

235. Κρυπτογραφικὰ.

(Νὰ ἀναγνώσῃ ἡ δι' ἀντικαταστάσεως τῶν στοιχείων σχηματισθεῖσα φράσις)

Θ ζεπνβτ εκεβτλκ λβκ υζορλκ.

236. Παλαιὰ εὐρεῖα.

Ποῖον μῆνα ὁμιλοῦν ὀλιγώτερον αἱ γυναῖκες;

237. Ἀπρόοπτον.

Διατί τὸ λ α ὅς γράφεται καὶ μὲ περισπωμένην;

ΤΕΙΡΕΒΙΑΣ

ΔΩΡΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΥΤΑΣ

Εἰς τὸν πρῶτον λύτην μιάς Πνευμ. Ἀσκήσεως δίδεται ἡ προσωπογραφία τοῦ Σολωμοῦ, εἰς τὸν λύτην τριῶν τοῦλάχιστον αἱ Παλαιαὶ ἀμαρτίαι τοῦ κ. Α. Γ. Καμπούρογλου καὶ εἰς τὸν λύτην ἀπάντων ἡ «Ἑβδομάς» ἐπὶ ἑπτα ὥραι.

Σημειοῦμεν ἐνταῦθα ὅτι τὰ δῶρα δίδονται εἰς μόνους τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Ἑβδομάδος».

ΑΥΣΕΙΣ

ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡ. 90.

218. Γάλα, Μελιγάλα, Γαλαξίδι. — 219. Σέριος, ἔριος. — 220. Τὸ κρομμύδι. — 221. Τοῦ Σολωμοῦ. — 222. Ὁ Σενέκας. — 223. Ἡ Σελήνη ἐκ τοῦ Ἑνδομῖνος. — 224. Ἀνδρες 72, γυναῖκες 36 καὶ παῖδες 18. — 225. Τοῦτο προέρχεται ἐκ τῶν βρυμάτων τοῦ αἵρος, ἅτινα παραγόμενα ἐκ τῶν βρωγμῶν τῶν παραθύρων ἢ τῶν θυρῶν καὶ τείνοντα νὰ ἐξέλθωσι διὰ τῆς καπνοδόχης διέρχονται ἐπὶ τῶν ποδῶν μας καὶ τοὺς ψυχραίνουσιν. — 226. Ἐν τῷ οὐρανῷ.

ΑΥΤΑΙ

Αἱ δεσποινίδες Β., Βέρθα, Κρυσταλλία Χρυσοβέργη καὶ Τευθίς καὶ οἱ κ.κ. Παντελεῖς Ν. Τσάλλης, Γ. Α. Σ., Ἀποικος, Ν. Ι. Φ., Κ. Μ. Ν., Ἡλ. Χ. Α., Ὁρέστης, Γ. Κ., Γ. Β. Σ., Ι. Χ. Σ., Ἀρ. Ἐλ., Χρυσανθος, Γ. Σ. Δ., Γρακουμάκης, Α. Τ., Σ. Μ., Α. Κ. Τ., Δυσταχῆς νεανίας, Σ. Α. Π., Θ. Ρ., Γαλαξίας.

Ὡς πρῶτοι ἀποστείλαντες τὰς λύσεις τῶν ἐθραβεύθησαν ὁ μὲν κ. Παντελεῖς Ν. Τσάλλης (τοῦ ἀπρόοπτου), ἡ δὲ δεσποινὶς Κρυσταλλία Χρυσοβέργη καὶ οἱ κ.κ. Γ. Α. Σεβαστόπουλος, Ἀποικος, Ν. Ι. Φ., Κ. Μ. Ν., Ἡλ. Χ. Α. καὶ Ὁρέστης (διαφόρων ἐκ τῶν λοιπῶν).

Παρακαλοῦνται οἱ ἀνω Κύριοι ν' ἀποστείλωσι τινὰ ὅπως παραλάβῃ τὰ ὑφιστάμενα δῶρα.

Ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ λύται τῶν Πνευματικῶν Ἀσκήσεων τοῦ ἀριθ. 89 εἶναι οἱ κ.κ. Ἰωάννης Ρ. (Πατρῶν), Ἀντώνιος Χριστοδούλου (Θεσσαλονίκης), Δημόκριτος Χρυσοβέργης (Βόλου), Κ. Παπαχατζής (Στυλίδος), Μαρ. Καλγάκης, καὶ Ἀναγ. Ἰωάννης καὶ Βύρων Φραγκλῆς (Σμύρνης). Τὸν ὑποσχθέντα Χάρτην τῶν Ἀθηνῶν ἔλαβεν ὁ κ. Α. Χριστοδούλου (Θεσσαλονίκης), τὸ δὲ Γελοιογραφικὸν ἡμερολόγιον τοῦ κ. Σκόκου ὁ κ. Ἰωάννης Ρ. (Πατρῶν).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

κ. Ν. Κ. Σμύρνην. Κατὰ γενικὸν κανόνα ἐν τῇ τοῦ Δεκεμβρίου ἀνυπερθέτως τὸ φύλλον θέλει διακοπῇ, εἰς τὸν τοχὸν μὴ πληρῶσαντα. — κ. Φ. Α. — Ν. Φ. — Β. Μ. καὶ Παναγ. Π. Ῥόδον. Σώματα δευτέρου ἔτους ἀπεστάλησαν. κ. Κ. Γ. Καλάμας. Ἐλήφθησαν ὡς εὐχαριστοῦμεν κ. Κ. Μ. Κωνσταντινουπόλιν ἡ Βοτανικὴ σας ἐλήφθη· τὰ δὲ λοιπὰ ἀπεστάλησαν ἐπὶ συστάσει ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Β. ἐγκαίρως.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ. Ἐν τῇ σημειώσει τῆς 531 σελίδος ἀντὶ ἀπριλίου τοῦ 1827 ἀναγνώθῃ τοῦ 1799.

ΤΥΠΟΙΣ 6Ρ. ΠΑΠΑΔΕΣΒΑΝΦΗ ΚΑΙ ΑΔ. ΠΑΠΑΔΕΩΡΙΟΥ